

[Vejen.]

juridiske Doktor, hans Frimodighed — jeg kunde fristes til at sige Kynisme — eller ogsaa hans grænseløse Naivitet. Men Sindelaget er ikke til at tage fejl af: Samfundet som saadant har ingen Forpligtelse. Doktoren beder sig fritaget for at være med til at yde Bidrag, enten gennem en rimelig Pris for de Varer, Landbruget leverer ogsaa ham, eller f. Eks. gennem en lavere Rente af den Kapital, Doktoren eventuelt har sat som Førsteprioritet i Landbrugsejendomme.

Der foreligger, mig bekendt, intet om, at Doktoren under Krigen protesterede imod at kunne købe sine Livsfornødenheder til Minimalpriser. Der foreligger intet om, at Doktoren protesterede, da Værdien af hans Gage og eventuelle Formue ved Kronens Parifering steg med ca. 50 pCt. Der foreligger, mig bekendt, intet om, at Doktoren har protesteret imod i de sidste Aar at kunne købe Livsfornødenheder af hjemlig Oprindelse til betydelig Underpris. Den Slags „Venner“ som denne juridiske Doktor og hans ligesindede maa Landbrugets Udøvere betakke sig for.

Jeg skal saa vende mig til Statsministerens Saneringsudvalg. Dette Udvalg fik til Opgave: at foretage en Undersøgelse af Spørgsmaalet om, hvorvidt en yderligere Sanering af Landbrugets Gældsforhold er mulig. Denne Opgave finder Udvalget kan løses gennem følgende tre sideløbende Foranstaltninger. For det første gennem Formindskelse af Produktionsomkostninger, for det andet gennem Forhøjelse af Produktpriserne og for det tredje gennem Nedsættelse af, hvad Landbruget skal tilsvare den laante Kapital.

Udvalget er her inde paa det rigtige. Det maa dog siges, at Udvalget ikke her har fundet paa noget nyt eller ukendt. Der er mange, der for baade Aar og Dag siden har peget paa de samme Veje til en nogenlunde Ligestilling mellem Erhvervene. Men det mærkelige er, at skønt Udvalget i sin Betænkning er inde paa noget af det rigtige, saa forlader det dog disse Veje og slaar ind paa den rene Understøttelsesvej. Jeg maa sige, at det er i højeste Grad beskæmmende, at 4 saa udmærkede Mænd har fjernet sig saa langt fra Bondestanden og dens Indstilling over for de Spørgsmaal, der her behandles, at de har kunnet fremsætte et saadant Forslag som det om Tilskuddet til Rentebetaling.

Men det er det samme Forhold, vi ser gentage sig Gang paa Gang: Folk, der er født og opvokset paa Landet, mister næsten øjeblikkelig, naar de kommer ind paa Bro-

stenene, enhver Føling med og Forstaaelse af de Kaar, deres Frænder paa Landet arbejder under.

Man kan spørge: Hvad er det da, Landbruget forlanger, naar dets Repræsentanter afviser Rentetilskud og individuel Gælds-sanering? Svaret herpaa er dette simple og enkle, at det ordnes saaledes, at Indtjeningsmulighederne bliver nogenlunde lige-lig fordelt mellem de forskellige Samfunds-klasser. Under normale Forhold har Landbruget ikke forlangt særlige Begunstigelser af nogen Art.

Afspærringspolitikken, som den gennem-føres praktisk taget i alle Lande Verden over, har medført, at Udtrykket „Verdens-markedets Pris“ er blevet et tomt Begreb. Naar saa hertil kommer aldeles utilstrækkelige Priser paa Hjemmemarkedet for de forskellige Fødemidler og i øvrigt den førte Krone- og Valutapolitik's ødelæggende Indflydelse paa de eksporterende Erhvervs Økono-mi, maa man kunne forstaa Landbrugets berettigede Krav.

Regeringen og dens Partier er villige til at hjælpe de daarligst stillede; det vil i denne Forbindelse sige dem, der har mest Gæld. Jeg tillader mig at spørge, om man nogen Sinde er gaaet frem efter disse Prin-cipper over for andre Samfundsklasser. Er Lønningsloven for Statens og Kommunens Tjenestemænd opbygget saaledes, at de faar Løn i Forhold til, som de har lavet Gæld, eller er Reguleringstillægget indrettet efter disse Principper? I andre Erhverv, Handel, Haandværk, Industri m. fl., er de økonomiske Uligheder mindst lige saa store som i Landbruget; men tager man afgørende Hensyn hertil, naar man fra Lovgivningens Side søger at hjælpe dem med forskellige Foranstaltninger? Industriens Beskyttelse, enten den saa hviler paa Told eller Kontingen-tering gennem Valutacentral, er nok ens for alle, og jeg har aldrig hørt Røster om, at de mest forgældede skulde have en særlig Beskyttelse. I Haandværket maa alle arbejde under lige Vilkaar, der har ikke, mig bekendt, været Krav fremme om, at de økonomisk daarligst stillede skulde have en Særfordel. Og endelig Handelen: Er der nogetsteds, den økonomisk stærke kan opnaa Fordele, er det vel nok her; men alligevel har man aldrig hørt Krav hverken fra Standens Medlemmer eller fra anden Side om, at de økonomisk svage skal have Særfordele.

Udøverne i alle Erhvervsgræne forlanger Ligestilling med Hensyn til Adgang til Erhverv, og de forlanger først og fremmest Ligestilling med Hensyn til Konkurrence-mulighed inden for selve Erhvervet. Han-